

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — (30×1) — 30 נקודות

פרק שני — (30×1) — 30 נקודות

פרק שלישי — (20×2) — 40 נקודות

סך הכול — 100 נקודות

שלושת הפרקים בבחינה הם חובה.

ענה על השאלות בכל אחד מן הפרקים על פי ההוראות.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

(2) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותה יצירה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.

כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — נושא בין ז'אנרי: הורים וילדים

(30 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-2.

1. ביצירות רבות באה לידי ביטוי דאגה של הורים לילדיהם.
כיצד באה לידי ביטוי הדאגה של הורים לילדיהם ביצירות שלמדת בנושא "הורים וילדים"? תאר והסבר את התגובה של הילדים על דאגה זו.
ענה על פי שני סיפורים קצרים או סיפור קצר ושיר.
2. "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ" (שמות, כ', י"ב).
כיבוד הורים הוא הדיבר החמישי בעשרת הדיברות ומצווה חשובה ביהדות.
לדעתך, האם ביצירות שלמדת בנושא "הורים וילדים" הילדים מכבדים את הוריהם?
נמק והדגם את תשובתך.
ענה על פי שני סיפורים קצרים או סיפור קצר ושיר.

פרק שני – נושא בין ז'אנרי: זוגיות ואהבה

(30 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

3. תאר את מערכת היחסים בין בני הזוג ביצירה שלמדת בנושא "זוגיות ואהבה", והסבר כיצד מערכת יחסים זו משקפת

את הנורמות המקובלות בחברה שבה הם חיים.

ענה על פי רומאן **או** מחזה.

4. לפניך מובאה מן הספר "אמנות האהבה" מאת אריך פרום. קרא את המובאה, וענה על השאלה שאחריה.

"אהבה היא דאגה פעילה לחייו ולצמיחתו של מי שאנו אוהבים".

על פי דברים אלה, האם לדעתך מערכת היחסים בין בני הזוג ביצירה שלמדת בנושא "זוגיות ואהבה" מתארת יחסים

של אהבה? נמק והדגם את תשובתך.

ענה על פי מחזה **או** רומאן.

פרק שלישי – נושא בין ז'אנרי: שקופים

(40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה – 20 נקודות).

5. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

מתחת לפני האדמה / אלי אליהו

ומה לעשות שאצלי
הניתוח הצליח ובגדד
מתה. ולא נותרה
אלא המוסיקה שהיה אבי
שומע בתחנות הבושה,
כשהמתין בחניון התת־קרקעי,
לקחת אותי אל צבא העם
בדרךכו לעבודה.

ולא אשכח לעולם
את עצב ידו המגששת
אחר העברית, להחליף מהר,
לפני שיוצאים ועולים
מעל פני האדמה.

הסבר את המשמעות של משפט הפתיחה: "ומה לעשות שאצלי / הניתוח הצליח ובגדד / מתה".
בתשובתך כתוב כיצד בא לידי ביטוי במשפט זה פער הדורות בין הבן לאביו.
לדעתך, האם הבן בעד "הניתוח" המוזכר בשיר או נגדו? הסבר והדגם את תשובתך.

6. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

שיר קניה בדיזנגוף / ארז ביטון

קִנִּיתִי חֲנוּת בְּדִיזְנִגּוֹף
כְּדִי לְהַכִּת שָׁרֵשׁ
כְּדִי לְקַנּוֹת שָׁרֵשׁ
כְּדִי לְמַצֵּא מָקוֹם בְּרוֹוֹל
אֲבָל
הָאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל
אֲנִי שׂוֹאֵל אֶת עֵצְמִי
מִי הֵם הָאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל
מָה יֵשׁ בָּאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל
מָה הוֹלֵךְ בָּאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל,
אֲנִי לֹא פוֹנֶה לָאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל
כְּשֶׁהָאֲנָשִׁים בְּרוֹוֹל פּוֹנִים אֵלַי
אֲנִי שׂוֹלֵף אֶת הַשָּׁפָה
מְלִים נְקִיּוֹת,
כֵּן אֲדוֹנִי,
בְּבִקְשָׁה אֲדוֹנִי,
עֵבְרִית מְעֻדְכֶנֶת מְאֹד,
וְהַבְּתִים הָעוֹמְדִים כָּאֵן עָלַי
גְּבוּהִים כָּאֵן עָלַי,
וְהַפְּתָחִים הַפְּתוּחִים כָּאֵן
בְּלִתִּי חֲדִירִים לִי כָּאֵן.
בְּשָׁעָה אֶפְלוּלִית
בְּחֲנוּת בְּדִיזְנִגּוֹף
אֲנִי אוֹרֵז חֶפְצִים
לְחֹזֵר לַפְּרוֹרִים
וְלַעֲבֵרִית הָאֲחֶרֶת.

א. השימוש של הדובר ב"עברית מעודכנת מאוד" וב"עברית האחרת" מעיד על משבר הזהות שהוא חווה.

הסבר והדגם קביעה זו. (14 נקודות)

ב. בחר מן השיר בדרך עיצוב אחת, והסבר את תרומתה לביטוי משבר הזהות שכתבת עליו בסעיף א. (6 נקודות)

7. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

מי שנפלה עליו מפולת / אלחנן ניר

"מי שנפלה עליו מפולת

ספק חי

ספק מת

ספק הוא שם

ספק אינו שם

מפקחין עליו

אף על פי שיש בו כמה ספקות"

(שולחן ערוך, אורח חיים, שכ"ט, ג)

ומי שלא נפלה עליו מפולת

והוא ספק חי ספק מת

ספק שם ספק אינו שם

מי בכלל יודע ממנו.

וכמה ספקות שיש בו

וכמה רעדים

וגדרות דם הוא הנפש

שחיות קטנות בוריד

והשטה פורחת,

ואין מי שיפקח עליו

יפרש אליו כפים בתפלה ויאמר לו:

ברוך אתה.

ידים את ראשו, גביט ויאמר לו:

אתה נראה טוב היום

אולי תקפץ לקפה

מי בכלל יודע

ממנו

מה מאפיין את הדמות השקופה המתוארת בשיר? הסבר שניים מן האמצעים האומנותיים התורמים לעיצוב דמות זו.

8. תרנגול כפרות / אלי עמיר

תאר אירוע מרכזי ברומאן "תרנגול כפרות", והסבר את תרומתו להמחשת משבר הזהות של נורי. הדגם את דבריך.

בהצלחה!